

Vlaams
Parlement

vergadering **C42**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 20 oktober 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het aangekondigde onderzoek naar de staat van de kunstgrasvelden – 179 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Herman Wynants aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over mogelijke kankerverwekkende stoffen in kunstgrasvelden – 184 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het tekort aan voetbalscheidsrechters – 253 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het tekort aan scheidsrechters – 280 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Herman Wynants aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het tekort aan voetbalscheidsrechters – 281 (2016-2017)	10
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de projectoproep voor de renovatie en nieuwbouw van zwembaden en de samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) hieromtrent – 264 (2016-2017)	19

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het aangekondigde onderzoek naar de staat van de kunstgrasvelden – 179 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Herman Wynants aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over mogelijke kankerverwekkende stoffen in kunstgrasvelden – 184 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, kunstgras is iets waar iedere voetballer in zijn leven wel eens op heeft gevoetbald. Dat is lekker om op te voetballen, de bal gaat goed rond, het veld ligt er altijd goed bij. Het is wel onverstandig om een sliding te doen op een kunstgrasveld en al helemaal om erop te spelen als de zon hard schijnt en het warm is, want dat reflecteert. Maar voor de rest is het altijd heel leuk spelen geweest op kunstgras.

Enkele weken geleden was er echter een reportage van Zembla op de Nederlandse televisie, die toch wel enige ophef heeft veroorzaakt. Kunstgrasvelden zouden in sommige gevallen namelijk elementen bevatten die kankerverwekkend zouden kunnen zijn. Het gaat over kunstgrasvelden waar granulaten van rubber in verwerkt zijn, gemaakt van gemalen autobanden. Die zouden lood, zink en benzeen bevatten, en die stoffen zouden kankerverwekkend zijn. Als je een tackle doet op een kunstveld, lig je heel snel open. En als die elementen dan in je bloedbaan zouden komen, zou dat schadelijk kunnen zijn.

Dat onderzoek heeft veel ophef veroorzaakt. Maar er is niet alleen dat onderzoek. Er is ook de Amerikaanse coach Amy Griffin, die sinds 2009 cijfers bijhoudt van voetballers die op kunstgras hebben gespeeld en daarna kanker hebben gekregen. In het Verenigd Koninkrijk heb je ook een Schotse trainer, wiens zoon zelf keeper was. Nadat die lang op een kunstgrasveld heeft gekeept, heeft die lymfeklierkanker gekregen. Er zijn dus heel wat vragen en heel wat onrust over de kunstgrasvelden en over het mogelijke kankerverwekkende effect ervan.

Opvallend is dat er ook alternatieven zijn voor de granulaten van gemalen banden. Sommige worden gemaakt van kokos, andere van kurk, bij nog andere is het zelfs helemaal zonder granulaten. Maar hier gaat het specifiek over granulaten van gemalen banden. Ik heb daarover enkele vragen voor u, minister, ook omdat u te kennen hebt gegeven dat u een onderzoek zou starten. Ik geef daarvoor graag het woord aan mijn collega voor vandaag, die mij vergezelt vanuit het Atheneum van Anderlecht, in het kader van Zuidag.

De heer Mohamed Saïdi: Minister, op welke informatie baseert u zich om een dergelijk onderzoek op te starten in Vlaanderen? Hebt u concrete aanwijzingen dat het materiaal gebruikt voor de kunstgrasvelden in Vlaanderen, kankerverwekkend kan zijn? Welke soort rubberkorrels worden er in Vlaanderen gebruikt voor kunstgrasvelden en is die soort vergelijkbaar met die in Nederland? Door wie zal het onderzoek waarover u spreekt, worden uitgevoerd en wanneer verwacht u de eerste resultaten hiervan?

Is de situatie in die mate onrustwekkend dat er niet langer gespeeld kan worden op kunstgrasvelden? Kunt u de clubs die nu op kunstgras spelen, verzekeren dat ze hun sport met een gerust hart kunnen blijven beoefenen, zonder dat er gezondheidsrisico's zijn?

Hoeveel kunstgrasvelden zijn er op dit moment in Vlaanderen? Kunt u ons hiervan een overzicht bezorgen per sport? Dat mag uiteraard schriftelijk. Hoeveel bijkomende velden staan er op dit ogenblik gepland in Vlaanderen? Graag een overzicht per sport. Dat mag uiteraard ook schriftelijk. Worden de geplande velden 'on hold' gezet tot de resultaten van het onderzoek bekend zijn?

De voorzitter: De heer Wynants heeft het woord.

Herman Wynants (N-VA): Minister, collega Annouri heeft al de reportage van Zembla aangehaald, waarmee het begonnen is en waarna men een onderzoek zou moeten starten. Elk kunstgrasveld bevat ongeveer 50 ton rubber. Vroeger was dat rubber echter niet alleen van autobanden. Dat kwam vooral uit Rusland en de Oost-Europese landen, en daar zat veel meer in dan alleen rubberbanden.

De laatste jaren, onder invloed van België en vooral Vlaanderen, heeft men daar meer op gelet. Nu komt het alleen nog van banden van vrachtwagens. Die worden niet alleen gebruikt voor kunstgrasvelden, maar bijvoorbeeld ook voor tegels en vloerbekleding, en zelfs voor beton. De FOD Volksgezondheid heeft daar ook op gereageerd, om de wetgeving nog strenger te maken. In die nieuwe wetgeving is bepaald dat van de acht kankerverwekkende polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) nog maar maximaal 1 milligram per kilo in het rubber mag zitten. Voor producten waarmee kinderen in aanraking komen, mag dat zelfs maar 0,5 milligram zijn. De reportage van Zembla was eigenlijk gelinkt aan Engeland en de Verenigde Staten, en niet aan wat wij hier al doen. De milieu-inspectie doet nu controles en er zal ook via de FOD Volksgezondheid strenger op worden toegezien.

De laatste jaren heeft de Vlaamse overheid dankzij onze minister een honderdtal kunstgrasvelden kunnen aanleggen. Daar was ook nood aan. De lokale besturen hebben daar ook aan meegewerkt. Men stelt nu natuurlijk de vraag om dat te onderzoeken, omdat dat nu in de belangstelling staat. En dat is ook terecht. U hebt al aangekondigd dat er een onderzoek zal volgen. Ik wil daar enkele vragen over stellen, die wat anders zijn dan die van de heer Annouri. Ik geef daarvoor het woord aan Fien.

Mevrouw Fien Wouters: Minister, kunt u de werkwijze van het onderzoek nader toelichten? Wat is de concrete scope van het onderzoek? Werden enkel de kunstgrasvelden onderzocht die in het kader van het Vlaams Sportinfrastructuurplan gerealiseerd werden, of was het onderzoek ruimer? In hoeverre worden de diverse stakeholders bij dit onderzoek betrokken? Binnen welke termijn verwacht u dat het onderzoek afgerond zal zijn en u over de resultaten zult kunnen beschikken?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, ik ben blij dat u deze vragen stelt, omdat ze de kans geven om wat ruimer op het onderwerp in te gaan. We weten allemaal dat er op het veld wat ongerustheid is over wat er in die uitzending naar voren is gekomen.

Het merendeel van de kunstgrasvelden in Nederland en Vlaanderen wordt effectief bestrooid met rubbergranulaten, die inderdaad afkomstig zijn van gerecycleerde autobanden. In de reportage wordt aangegeven dat in de gebruikte rubbergranulaten kankerverwekkende stoffen aanwezig zouden zijn – de PAK's waar collega Wynants het al over had – die kunnen vrijkomen en schadelijk kunnen zijn voor de mensen die op die velden sporten.

Na de uitzending van de reportage heb ik meteen actie ondernomen. Ik heb mijn administratie de opdracht gegeven om de situatie in Vlaanderen in kaart te brengen. Ik wil graag toelichten wat we op dit moment weten.

Er staan vandaag in Vlaanderen 306 kunstgrasvelden geregistreerd in de databank van Sport Vlaanderen. Ik weet niet of het hier gaat om kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubberkorrels. Het kan ook met zand zijn, of watergedragen, zoals bij de hockeyvelden. En ook kokos en kurk zijn mogelijk. Er zijn dus verschillende mogelijkheden.

Voor alle duidelijkheid: de discussie gaat alleen over waar de toplaag rubberkorrels zijn. Die hebben als bedoeling dat wie echt een sliding wil doen op een kunstveld, niet meteen openligt. Je kunt natuurlijk ook stoppen met slidings, collega Annouri. Maar ja, voetbal is voetbal.

Vlaanderen heeft ook ingezet op die kunstgrasvelden. Ik denk dat iedereen weet dat we met die 3 clusters naar een totaal van 100 kunstgrasvelden gingen. Ik denk dat we nu 63 kunstgrasvelden hebben die zijn gerealiseerd in die 3 clusters.

Als overheid hebben we daarbij uiteraard gebruikgemaakt van een gunningsprocedure. Bij de opmaak van de bestekken hebben we de normen opgelegd inzake de speeltechnische eigenschappen. Voor de rubberkorrels gaat het over de deeltjesgrootte, dus hoe groot een rubberdeeltje mag zijn, over de vorm en over de bulkdensiteit, dus het gewicht van het rubber per volume. Dat zijn allemaal elementen die mee in die bestekken stonden. De velden werden uiteraard bij oplevering gecontroleerd op die normering. De controle van deze parameters betreft natuurlijk niet de rechtstreekse controle op schadelijke stoffen, maar wel bijvoorbeeld die deeltjesgrootte. Dat is ook al belangrijk, want zo wordt mee bepaald of er fijn materiaal aanwezig is, met het risico van het inademen van stof door rubber. Dat is echter beperkt. Om een gevaar te zijn, moeten de deeltjes kleiner zijn dan 10 micrometer. Als ze kleiner zijn, dan kan er ook een probleem zijn qua stofinhalering. Uit de analyses van alle kunstgrasvelden blijkt echter dat er geen deeltjes zijn die kleiner dan 500 micrometer. Onze norm is dus vijftig keer strenger dan wat mogelijk schadelijk zou zijn.

Over contact via de huid en orale opname kan op dat vlak geen uitspraak worden gedaan. Ik kom straks terug op verdere inzichten daarover, wanneer ik het zal hebben over het lopende Europese onderzoek.

Naast de eis bij oplevering met betrekking tot de grootte van de korrels hebben we voor de velden die bij ons zijn gemaakt, in de tienjarige DBFM-overeenkomsten (Design Build Finance Maintain) ook bepaald dat de velden moeten voldoen aan de DIN-normering (Deutsches Institut für Normung). Dat is de meest gebruikte norm in Europa. Uit alle tot nu toe beschikbare studies blijkt dat het grootste risico van rubber de uitloging van zink betreft. Dat werd hier ook aangehaald. Binnen die DIN-normering zijn limietwaarden over de aanwezigheid van zware metalen, waaronder zink, opgelegd, en daaraan moeten die rubbergranulaten ook voldoen. In de Nederlandse reportage werd ook verwezen naar de contaminatie met petrochemisch afval. Dat rubber zou nooit de toets van die DIN-normering doorstaan als het ook petrochemisch afval zou bevatten. Ik kan dus zeggen dat die DIN-normen eigenlijk al zekerheid geven wat het petrochemische en wat zink betreft.

De DIN-normen bevatten geen limietwaarden met betrekking tot de paks. De bepalingen omtrent de paks zijn wel terug te vinden in de Europese REACH-verordening (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals). Diegenen die met chemie te maken hebben, zullen dat wel kennen: dat is vigerende regelgeving die is aangenomen om de gezondheid van de mens en het milieu beter te beschermen tegen de risico's van chemische stoffen.

Bij de drie clusters van kunstgrasvelden gesteund door de Vlaamse overheid blijken telkens rubbergranulaten van eenzelfde leverancier te zijn gebruikt. Dat is dus gemakkelijk voor ons. We kunnen daar vragen vanwaar dat komt. Die leverancier heeft ook officieel verklaard dat alle producten in zijn gamma volledig conform zijn aan alle eisen van de Europese REACH-regelgeving. Daar zitten we

dus ook goed. Dat lijkt me ook belangrijk. REACH is de enige wetgeving die bestaat met betrekking tot paks, en daaraan voldoen onze rubbergranulaten.

Wat ik niet kan inschatten, is welk type rubbergranulaat aanwezig is in de velden die niet door de Vlaamse overheid zijn aangelegd. Sport Vlaanderen beschikt niet over die gegevens. Er is geen databank die deze informatie centraliseert. Ik geef aan de eigenaars en de exploitanten echter het advies om contact op te nemen met hun leveranciers, om na te gaan of de gebruikte rubbergranulaten in overeenstemming zijn met zowel die DIN-normering als de vigerende REACH-regelgeving. Dat advies is ook door Sport Vlaanderen al een aantal dagen verspreid.

Sport Vlaanderen is ook nagegaan welk onderzoek er reeds is gevoerd met betrekking tot deze problematiek. De laatste tien jaar zijn er meer dan twintig internationale studies en rapporten gepubliceerd over deze materie. Geen enkel van de rapporten leverde voldoende bewijs dat er gezondheidsrisico's zijn in verband met het gebruik van rubbergranulaat bij kunstgrasvelden.

Uit alles wat we tot nu toe weten en op basis van de huidige normen en regelgeving, blijkt er geen aantoonbaar bewijs te zijn dat sporten op die kunstgrasvelden een gevaar voor de gezondheid zou inhouden.

Net als ik en iedereen wil ook Europa er echter zeker van zijn dat het product geen gezondheidsrisico inhoudt. Daarom heeft de Europese Commissie aan het European Chemical Agency (ECHA) in juni 2016 de opdracht gegeven om verder onderzoek te voeren. De studie moet alle gevaarlijke stoffen aanwezig in rubbergranulaten gemaakt van end-of-life autobanden identificeren en bekijken of die een mogelijk risico vormen voor de gezondheid. De risico's die worden geëvalueerd zijn: contact met de huid, het orale, inclusief het inslikken van rubberen korrels, en de inademing. U hebt daarmee gehoord dat de inademing inbegrepen is in de norm qua grootte. De andere aspecten zitten voor een deel in DIN en REACH. Niettegenstaande dat zal dat Europees onderzoek extra informatie geven.

In de Verenigde Staten doet het US Environmental Protection Agency (USEPA) een gelijkaardig onderzoek. Het verheugt me te kunnen zeggen dat de VS en Europa daarover informatie zullen uitwisselen.

De bedoeling is dat in januari 2017 de rapporten worden afgerond en dat we die informatie in februari 2017 ter beschikking zullen hebben. Dan kan de discussie worden gevoerd binnen de Europese Commissie over een eventuele, al dan niet noodzakelijke aanpassing van de wetgeving.

Naast het opvolgen van dat Europees onderzoek heb ik aan mijn collega's, de ministers van Welzijn en Omgeving gevraagd om overleg te plegen en te blijven plegen, om de situatie te bespreken en te bekijken of Vlaanderen nog stappen moet zetten. Ik denk immers dat dit niet louter een kwestie van Sport is. Welzijn en Gezondheid is daarbij betrokken, maar ook Leefmilieu. Het gebruik van rubbergranulaat van gerecycleerde afvalbanden als instrooi materiaal in kunstgrasvelden zit immers in het VLAREMA-besluit (Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringen en afvalstoffen). Dat is dan immers een grondstof. Het VLAREMA-besluit laat rubber als instrooi materiaal toe. Rubbergranulaat wordt in het VLAREMA-besluit gezien als specifiek materiaal dat geen afvalstof is en waarvoor bijgevolg geen grondstofverklaring vereist is.

Tot slot wil ik zo transparant en efficiënt mogelijk communiceren over alle beschikbare informatie en de te volgen stappen of aanbevelingen. Op de website van Sport Vlaanderen is reeds een pagina ter beschikking waarop de meest relevante informatie staat. Die updaten we als we nieuwe informatie krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Bakrim heeft het woord namens minister Muylers.

Mevrouw Imane Bakrim: De studies tot nu toe hebben aangetoond dat er geen reden tot paniek is. Ook zijn er nog twee studies gaande, namelijk een Europees en een VS-onderzoek. We wachten hier nog de resultaten van de beide onderzoeken af.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Ministers, ik dank u voor het lange antwoord en voor de bondige samenvatting. Ze waren allebei minstens even helder.

Minister, in uw uitleg nuanceert u. U geeft een duidelijk beeld van wat er tot nu toe allemaal is gebeurd qua onderzoek en van welke onderzoeken er gaande zijn. Ik denk dat dat belangrijk is. Tegelijkertijd geeft u zelf ook aan dat er nog wat blinde vlekken zijn, en vragen waarop we nog geen antwoord hebben. Zo zegt u bijvoorbeeld zelf dat er 306 kunstgrasvelden in Vlaanderen zijn en dat u moeilijk in kaart kunt brengen welke materialen daar allemaal zijn gebruikt. Wel weet u dat de leverancier voor de velden waarvoor Vlaanderen mee steun heeft gegeven, aangeeft dat alles daar voldoet aan de REACH-normen enzovoort. Het totaalbeeld hebben we echter niet. Ik trek gewoon de redenering door. Mensen maken zich zorgen omdat hun zoon of dochter voetbal speelt bij een club die op kunstgras speelt. Die spelers vallen veel, ze tackelen veel, ze staan in het doel. Die mensen vragen zich af op welk veld die club in die gemeente speelt. Als ze dat niet weten, dan zorgt dat wel voor wat ongemak. Ik kan me dat wel inbeelden. Het lijkt me dus een eerste belangrijke zaak dat we ervoor zorgen dat we dat in kaart kunnen brengen. U zegt dat dat advies is gegeven, dat men mensen oproept om dat te doen, maar ik vrees dat we meer moeten doen, ik vrees dat we dat gewoon echt allemaal in kaart moeten brengen, dat we in dit parlement exact moeten weten uit welk materiaal die 306 kunstgrasvelden zijn gemaakt. Dat lijkt me niet onoverkomelijk. Indien nodig moeten we ervoor zorgen dat die voldoen aan de eisen die er nu zijn, om ervoor te zorgen dat er een minimaal tot geen effect is op de gezondheid van die jongeren die voetballen.

Mijn bijkomende vraag is of er een mogelijkheid is dat u als minister aan de lokale besturen in Vlaanderen vraagt om een inventaris te maken. Dat mag niet vrijblijvend zijn, want we moeten ervoor zorgen dat we effectief een inventaris hebben en weten waaruit al die kunstgrasvelden bestaan, zodat we daar de nodige maatregelen in kunnen treffen. We moeten geen paniek zaaien, maar we mogen hier ook niet lichtzinnig over gaan. De situatie verdient onze aandacht. Ik ben blij met het antwoord van de minister.

De voorzitter: De heer Wynants heeft het woord.

Herman Wynants (N-VA): Ik treed de heer Annouri bij. Minister, kunnen wij de lokale overheid verplichten, als er nog een nieuw kunstgrasveld wordt aangelegd, te voldoen aan de normen die u vaststelt, voor ze daarvoor de toelating geven of een subsidie verlenen? Ik vind dat dit zo moet gaan. In Westerlo zijn er dit jaar twee velden aangelegd, en daar werden geen normen opgelegd. We hebben die uit eigen initiatief in acht genomen. Ik ben voorstander van een verplichting om de normen die u vaststelt, door de lokale besturen in acht te laten nemen.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Er is geen reden voor paniekvoetbal. Minister, ik wil mevrouw Franssen verontschuldigen, en onder meer ook haar vragen vertolken. Maar eerst: zijn in die 306 kunstgrasvelden die geregistreerd zijn door Sport Vlaanderen, ook de kunstgrasvelden in Brussel meegerekend?

Bestaat er een beleid waarin de schadelijkheid van stoffen aanwezig in sportmaterialen, nauwgezet wordt opgevolgd, alvorens dit door sportbeoefenaars kan worden gebruikt?

Wat is de reden dat sportmateriaal niet werd opgenomen op de website gezond-sporten.be?

Heeft de minister de intentie om een beleid te voeren rond de gezondheidsrisico's van materialen die gebruikt worden in de sport?

Hoe zal de minister, op basis van het voortschrijdend inzicht de sportclubs informeren over de eventuele schadelijkheid van de kunstgrasvelden?

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Ik wil ook graag weten hoeveel van die 306 kunstgrasvelden in Brussel gelegen zijn.

Hoe kunnen we de lokale besturen aansporen of helpen om deze velden te vinden? Ik ben zelden een voorstander van een verplichting, maar is er in dit geval wel een alternatief?

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Ik dank iedereen voor de vragen. Sommige vragen had ik ook schriftelijk ingediend en ik heb ook al enkele antwoorden van de minister ontvangen. Misschien herinnert iemand zich hier nog de beelden van een voetbal-training, waarbij de spelertjes in witte truitjes op het veld stonden om dit probleem ludiek aan te kaarten. Dat is leuk, maar het getuigt ook van onzekerheid.

Ik heb begrepen dat wij 63 kunstgrasvelden subsidiëren van de 306 die er in Vlaanderen liggen. Vlaanderen moet de verantwoordelijkheid opnemen om de sportclubs die een dergelijk grasveld hebben laten aanleggen, extra te ondersteunen. Ik kan mij voorstellen dat informatie per brief wel goed is, maar dat er nog veel vragen kunnen zijn.

Deze week hebben we gehoord dat de speeltegels die op veel speelplaatsen liggen, ook dit materiaal kunnen bevatten. Zo is het een straatje zonder eind: op speelplaatsen, in de buitenschoolse kinderopvang of zelfs bij mensen in de tuin schuilt er misschien wel gevaar.

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Ook ik dank iedereen voor de vragen. De voordelen van kunstgras zijn genoegzaam aangehaald door collega Annouri. Ook mijn vrouw houdt van kunstgras, omdat de sportkleden minder vuil worden.

Minister, u vermeldde de webstekpagina. Ik denk dat we veel schepenen van Sport een hart onder de riem kunnen steken met de informatie die u al hebt.

U zei dat er voor hockey waterkunstgras wordt gebruikt. Zijn er nog andere sporten waarvan u zeker bent dat er met rubbergranulaat wordt gewerkt, buiten het voetbal?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Zelfs in het voetbal is dat niet altijd het geval. Ik ben zelf al gaan spelen op een kokosveld.

Om al uw vragen tegelijk te beantwoorden, zal ik een mail sturen naar de sportdiensten van alle gemeenten. Daarin zal ik de informatie geven waarover wij beschikken en voorstellen dat, als zij een kunstgrasveld hebben dat niet overeenstemt met de Vlaamse oproep, ze hun leverancier contacteren. Ik zal hun vragen om de informatie aan ons door te sturen, zodat we zicht krijgen op het geheel. Ik

zal hun ook meedelen dat als ze een kunstgrasveld willen aanleggen, ze best voldoen aan welbepaalde normen.

We hebben nog niet alle studies en ik wil de autonomie van de gemeenten niet onnodig beperken, als later uit de Europese of de Amerikaanse studie zou blijken dat het niet zo erg is. Laten we met de normering die er is hun op de hoogte brengen en ik ben er zeker van dat de gemeenten daar hun verantwoordelijkheid in zullen opnemen. Dit is ook een snellere manier van werken dan wanneer ik decretaal iets zou opleggen.

Tot slot zal ik in die mail ook melden dat, als we bijkomende informatie vernemen uit de Europese of de Amerikaanse studie, we hun daarvan ook op de hoogte zullen brengen.

Daarmee denk ik dat ik aan alle vragen ben tegemoetgekomen behalve één, namelijk die over Brussel. Die sportvelden zitten niet in onze databank. In die 306 velden zijn de Brusselse niet meegerekend.

Nog een laatste opmerking. Ik zei daarstraks dat ik de Vlaamse ministers van Welzijn, Vandeuren, en van Omgeving, Schauvliege, daarbij zou betrekken. Ook de minister van Onderwijs, Crevits, en van Jeugd, Gatz, zijn uitgenodigd. Ik zal de vraag over de materialen in het algemeen van mevrouw Franssen daar meenemen om te kijken welke informatie we daarover hebben. We houden het dus bij vrijwilligheid, wat op dit moment het snelste zal werken en ook voldoende is. Zo niet geven we nog meer de indruk dat er wel paniek aan de orde is. Zoals gezegd: met 20 onderzoeken tijdens de afgelopen 10 jaar, met de DIN-norm en de REACH-norm en met de grootte van de korrel die wij meestal gebruiken, is er vandaag geen reden tot paniek.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, vorig jaar hebben wij rond de kerstperiode een benefietwedstrijd gespeeld voor de Warmste Week van Studio Brussel. Dat gebeurde op een kunstgrasveld op Club Brugge. Niemand heeft toen ook maar een seconde stilgestaan bij de samenstelling van dat gras, niemand stelde zich de vraag of daar misschien geen schadelijke stoffen in zitten. Iedereen speelt gewoon voetbal en wil zich amuseren. Wij moeten ervoor zorgen dat niemand in Vlaanderen die voetbalt op een kunstgrasveld, zich blootstelt aan enig schadelijk effect op zijn gezondheid behalve dan wat schrammen van een tackle of een open knie. In die zin onderstreep ik opnieuw uw pleidooi om niet aan paniekzaaijerij te doen. We hebben echter wel de plicht ervoor te zorgen dat niemand in Vlaanderen wordt blootgesteld aan schadelijke stoffen. Ik ben benieuwd naar de verdere stappen die zullen worden gezet, onder andere het inventariseren bij de lokale afdelingen die mee hun verantwoordelijkheid moeten nemen om ervoor te zorgen dat de kunstgrasvelden voldoen aan alle normen zodat iedereen zorgeloos voetbal kan spelen.

De voorzitter: De heer Wynants heeft het woord.

Herman Wynants (N-VA): Ik ben tevreden met het antwoord van de minister.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het tekort aan voetbalscheidsrechters
– 253 (2016-2017)**

**VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het tekort aan scheidsrechters
– 280 (2016-2017)**

**VRAAG OM UITLEG van Herman Wynants aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het tekort aan voetbalscheidsrechters
– 281 (2016-2017)**

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, de scheidsrechter is misschien wel de belangrijkste persoon op het veld. Het is de persoon die alle emoties tijdens een wedstrijd moet beleven, van vreugde tot frustratie, van schelden tot bewieroken, en dat van de hoogste tot de laagste afdeling. Het is vooral die persoon die ervoor zorgt dat er telkens opnieuw kan worden gevoetbald en dat alles in goede banen worden geleid.

De populariteit van de functie van scheidsrechter daalt al jaren. We zien een daling van het aantal scheidsrechters dat de afgelopen 5 jaar is ingezet. Tijdens het weekend van 8 en 9 oktober is een meting uitgevoerd in de provincie Vlaams-Brabant van het aantal scheidsrechters dat aanwezig was tijdens de matches die toen zijn gespeeld. De conclusie was dat voor 527 matches die zijn gespeeld, er 129 zonder scheidsrechter zijn gespeeld. Dat betekent dat 25 procent van de matches zonder scheidsrechter plaatsvond.

Minister, wij hebben bij hetzelfde verbond gevoetbald en het gebeurde regelmatig dat er geen scheidsrechter was. De regel in ons verbond was dat je zelf een scheidsrechter moest aanleveren; de bond zorgde er dan voor dat er bij elke match een scheidsrechter aanwezig was. Dat gebeurde niet altijd, en dan moest iemand van ons fluiten. Soms ging dat goed, soms wat minder. Dat is echter geen oplossing, dat is zich behelpen. Het probleem wordt ook steeds groter en nijpender.

Dit probleem beperkt zich niet tot de provincie Vlaams-Brabant. Alle Vlaamse provincies trekken aan de alarmbel. Ook in Antwerpen was er alleen al deze zomer een daling van 10 procent van het aantal scheidsrechters. Dat begint echt problematisch te worden voor het recreatieve voetbal.

Volgens Vlaams-Brabant is er een tekort van minstens 150 tot 200 scheidsrechters om op een comfortabele manier elk weekend de wedstrijden te kunnen spelen. Dat is een groot aantal. Een van de redenen waarom er minder scheidsrechters zijn, zou de verbale en fysieke agressie tegenover die scheidsrechters zijn. Dat klopt, iedereen die op een voetbalveld staat, weet dat een scheidsrechter af en toe de wind van voren krijgt, maar soms blijft het daar niet bij. Soms is het werkelijk ongehoord wat daar allemaal wordt gezegd en komt er ook fysiek geweld bij kijken.

Minister, dit probleem verdient onze aandacht. Ik heb dan ook een aantal vragen die mijn sidekick Mohamed Saïdi u, in het kader van de Zuddag, met plezier zal stellen.

De heer Mohamed Saïdi: Minister, wat is volgens u de oorzaak dat steeds meer voetbalscheidsrechters er de brui aan geven? Welke maatregelen hebt u de

afgelopen vijf jaar ondernomen om deze daling tegen te gaan? Welke acties zult u ondernemen om ervoor te zorgen dat opnieuw meer scheidsrechters zich willen engageren?

Mijn broer is ook scheidsrechter maar ik wil niet op emoties spelen. Het probleem van de verbale en fysieke agressie op en rond het veld is een probleem dat met de regelmaat van de klok terugkeert. Wat hebt u al ondernomen en wat zult u nog ondernemen om dat probleem de wereld uit te helpen? Als kleine broer van een scheidsrechter werd ik zelf ook al bedreigd. Ik verwacht een antwoord en een oplossing van u.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Onlangs werd bekendgemaakt dat het aantal refs schrikbarend achteruitloopt. Dat is geen nieuwe problematiek. Zoals de heer Annouri heeft gezegd, moest in Vlaams-Brabant bij de provinciale ploegen en jeugdteams een op drie voetbalwedstrijden gespeeld worden zonder echte ref. Dat is niet alleen een probleem in Vlaams-Brabant maar ook in West-Vlaanderen en Antwerpen.

De druk op scheidsrechters neemt de laatste jaren dan ook alleen maar toe. Het gemediatiseerde vergrootglas waarmee elke verkeerde menselijke inschatting van de scheidsrechter op het hoogste niveau geanalyseerd wordt, heeft repercussies op de lagere niveaus en op jeugdwedstrijden. Scheidsrechters die vaak als vrijwilligers kilometers ver rijden om kinderen een leuke wedstrijd te bezorgen, worden uitgejouwd, bespuwd en soms zelfs fysiek aangevallen. Vorig jaar nog onttaarde een onschuldige jeugdwedstrijd van 12-jarigen in een vechtpartij, waaraan de scheidsrechter pijnlijke ribben, een gekneusde knie en schaafwonden overhield.

Minister, ik wil u oproepen om een actieplan in het leven te roepen. Volgens u zou het nieuwe Federatiedecreet soelaas moeten brengen. Het zijn echter niet de betere opleidingen en bijscholingen die zullen zorgen voor provinciale en jeugd-wedstrijden die in het teken staan van fair play en plezier, waar het op dat niveau echt wel om moet gaan.

Minister, hoe komt het volgens u dat de daling van het aantal scheidsrechters niet kan worden gekeerd?

Hebt u een idee van het tekort per provincie? Hoe zit het met het scheidsrechttekort in Brussel? Ik hoor net dat Mohamed in Molenbeek woont. Het is misschien interessant om te horen hoe de situatie in onze hoofdstad is.

Wat zult u de komende jaren ondernemen om scheidsrechters in de beste omstandigheden hun vrijwilligerswerk te laten uitvoeren? U zou daarvoor 10.000 euro investeren. Acht u die inspanning voldoende? Moet er geen werk worden gemaakt van een voorwaardenscheppend beleid dat inzet op zowel ethisch verantwoord sporten als op het investeren in een correcte opleiding en begeleiding van scheidsrechters? Ook het verloningsaspect en het sociaal en fiscaal statuut zijn een belangrijk onderdeel van het probleem. Kunt u geen initiatief nemen om de Federale Regering aan te sporen rekening te houden met vergoedingen van scheidsrechters die al snel hoger liggen dan het wettelijk maximum voor vrijwilligersvergoeding zoals ook opgenomen werd in de conceptnota Gecoördineerd Vrijwilligerswerk van de Vlaamse Regering?

Hoe staat u tegenover een actieplan om jeugdwedstrijden en provinciale wedstrijden in een gemoedelijke sfeer en eventueel zonder competitietabel te laten plaatsvinden?

De voorzitter: De heer Wynants heeft het woord.

Herman Wynants (N-VA): Ik treed de vorige sprekers bij, maar ik wil wel een correctie toevoegen. De minister heeft tijdens deze legislatuur, op 12 februari 2015, al gezegd dat 80 procent van de sportfederaties kampt met een tekort aan scheidsrechters en dat er actief naar een oplossing moet worden gezocht.

De Voetbalfederatie Vlaanderen (VFV) had op 30 juni 2015 3500 leden, op 1 september waren dat er 2500. Met de onafhankelijkheid van de VFV zijn echter 400 Franstalige Brabanders afgevallen. Intussen is er een nieuwe instroom van 300 scheidsrechters. Zij zitten dus nog geen 5 procent onder het aantal van 2012.

De VFV zorgt er ook voor dat jongeren van 16, 17 of 18 jaar die eventueel interesse hebben om scheidsrechter te worden, binnen hun ploeg, een wedstrijd kunnen fluiten bij de min 5-, min 6- en min 7-jarigen. Dat kan voor een impuls om scheidsrechters aan te trekken.

De VFV heeft toch bepaalde inspanningen gedaan. En de minister heeft op zijn beurt ook de belangrijke boodschap uitgestuurd dat het belangrijk is dat de officials goed opgeleid worden en kunnen rekenen op kwalitatieve omkadering. Ze zijn zelfs zo belangrijk dat de minister toen gezegd heeft dat voortaan ook een financiering zal meespelen voor de sportfederaties.

Niettegenstaande heb ik toch nog een aantal vragen, en ik geef daarvoor het woord aan Marte.

Mevrouw Marte Meeuws: Kan de minister verduidelijken op welke manier dit meegenomen zal worden in de financiering van de federaties? Welke initiatieven zijn er ondertussen ontwikkeld of nog in ontwikkeling vanuit het strategisch lerend netwerk ethisch sporten rond respect voor officials?

De meerderheid van de sportfederaties beschikt over een registratiesysteem met betrekking tot geweld ten aanzien van officials, zeker wat de ernstige incidenten betreft. Wijzen de cijfers uit die registratiesystemen op een groeiende problematiek wat betreft geweld ten aanzien van officials?

Op welke manier wordt er door de verschillende Vlaamse voetbalfederaties in het kader van het ethisch sporten ingezet op fairplaycampagnes? Welke acties ondernemen de verschillende Vlaamse voetbalfederaties om het aantal scheidsrechters actief op te krikken? Heeft de minister er zicht op of er een verschil bestaat tussen het tekort in het veeleer competitieve voetbal en het tekort in het veeleer recreatieve of liefhebbersvoetbal?

In hoeverre denkt de minister dat een duidelijker sociaal en fiscaal statuut voor de scheidsrechter, in de vorm van een statuut semi-agorale arbeid, een gedeeltelijke oplossing zou kunnen bieden?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Collega's, ik zal beginnen met de cijfers die vorige week in de media verschenen. Ik vind het belangrijk om daar een beetje duiding bij te geven. In Vlaams-Brabant is er een specifieke situatie. De jeugdcompetities zijn daar namelijk recent opgesplitst. Dat zorgde vooral in Vlaams-Brabant voor enkele acute kwantitatieve problemen, maar de Voetbalfederatie heeft mij verzekerd dat die problemen van kortbij worden opgevolgd. Men mag de situatie aan het einde van het seizoen ook niet cijfermatig vergelijken met de situatie aan het begin van het seizoen. Traditioneel lopen de cursussen voor scheidsrechters nog bij de start van het seizoen. Vanaf medio september tot medio oktober kan er nu een instroom van ruim driehonderd nieuwe referees verwacht worden. Dat is belangrijk om mee te geven. Ik zal een tabel met het overzicht per provincie bezorgen aan de commissie, zodat jullie daar meer zicht op krijgen.

De cijfers van de Voetbalfederatie Vlaanderen maken geen onderscheid in het niveau, waardoor het moeilijk is om een inschatting te maken van waar de problematiek het grootst is. Dat neemt niet weg dat er binnen de voetbalwereld zeker een tekort is aan scheidsrechters. Voor de verschillende oorzaken verwijs ik naar mijn antwoord op schriftelijke vraag nummer 353 van 12 februari 2015 van de heer Guy D'Haeseleer. Daar vermeldde ik al dat een aantal beleidsmaatregelen nodig zijn om daaraan tegemoet te komen. Ik gaf daar ook aan dat er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn over het geweld om in te schatten of dat een groeiende problematiek is of niet. Niet alle voorvallen worden immers gerapporteerd.

We hebben sindsdien al heel wat stappen ondernomen. In het nieuwe decreet zie ik in de subsidiëring een kwaliteitsprincipe met betrekking tot de kwaliteit van het aanbod van de sportfederaties. De inspanningen die geleverd worden voor de omkadering van de sportclubs en de sportbeoefening, moeten ook verbeterd worden via dat kwaliteitsprincipe. Scheidsrechters nemen in verschillende sporten een belangrijke plaats in. Acties rond bijscholing en ter ondersteuning van scheidsrechters zullen in rekening gebracht kunnen worden voor dat kwaliteitsprincipe.

Daarnaast is er een erkenningsvoorwaarde voor alle sportfederaties dat hun werking, statuten en huishoudelijk reglement in overeenstemming moeten zijn met het decreet rond gezond en ethisch sporten van 20 december 2013.

Ten slotte werd in de beleidsfocus jeugdsport rekening gehouden met een specifiek beoordelingscriterium waarbij de mate waarin er aandacht is voor ethische jeugdsport en het streven naar plezierbeleving voor iedereen tijdens het sporten, financieel gevaloriseerd wordt.

Bij aanvang van het strategisch lerend netwerk ethisch sporten, begin 2015, was er een voorstel om in 2016 rond het jaarthema 'respect voor officials' te werken. De federaties hebben evenwel zelf beslist, gezien de actualiteit van de thematiek, om met de VSF al sneller acties op touw te zetten. Dat heeft ertoe geleid dat we al een eerste Week van de Official hadden in oktober 2015. In oktober van dit jaar was er een tweede editie.

In 2015 is er vanuit het lerend netwerk ingezet op ethisch begeleiden, ethisch handelen en ethische dilemma's waarmee trainers, coaches en sportbegeleiders geconfronteerd worden. Dat heeft geresulteerd in een samenwerking tussen de Vlaamse Trainersschool en het Internationaal Centrum Ethiek in de Sport (ICES) met de campagne 'Is kiezen verliezen?'. In een van de cartoons en de inhoudelijke themafiches wordt uitdrukkelijk ingegaan op de problematiek, onder de titel 'Beslissingen aanvechten'. Zowel scheidsrechters, trainers als sporters moeten de sportreglementen goed kennen. Jongeren zelf de scheidsrechtersrol laten opnemen, zal hun niet alleen de wil geven om ook scheidsrechter te worden. Toen ik coach was van een jongerenploeg, liet ik degenen die het moeilijkst deden tegen de scheidsrechter, zelf eens een paar matches fluiten bij de jongeren. Dan beseffen ze hoe moeilijk het is. En het effect is dat ze de volgende keer heel wat minder zullen klagen en zagen tegen de scheidsrechter.

Hoewel het financiële aspect – het betalen van de scheidsrechter – niet de grootste drempel is, kan de huidige regeling zeker verbeterd worden. Ik blijf dan ook ijveren voor een statuut van semi-atorale arbeid, om een alternatief te kunnen bieden en de drempel weg te werken. Ik heb ondertussen een nieuwe overheidsopdracht gegeven om een concrete uitwerking te doen van dat statuut van semi-atorale arbeid, op basis van de conclusies van het eerste rapport. Ik zal daarover uiteraard heel sterk blijven communiceren met de federale overheid, want die moet het realiseren.

De sector, die ook zijn verantwoordelijkheid moet opnemen, heeft zelf al heel wat initiatieven genomen om de waardering van scheidsrechter te verhogen. Zo heeft

de Vlaamse Sportfederatie verschillende acties ondernemen in het kader van de Week van de Official. Niet minder dan 37 sportfederaties hebben in die campagneweek acties gedaan. De campagneweek liep van 1 tot 9 oktober. Ik heb zelf ook een kleine bijdrage geleverd: voor het eerst hebben we de officials die aanwezig waren op de Olympische en Paralympische Spelen uitgenodigd naar de viering van de atleten die de top acht en de top vijf gehaald hebben. Dat is een vorm van appreciatie die in het verleden nooit is gebeurd.

Net als bij de eerste editie van de Week van de Official organiseerde de Vlaamse Sportfederatie bovendien opnieuw bijscholingen voor officials – scheidsrechters, juryleden, tijdsopnemers – van alle deelnemende sportfederaties. Er kwamen drie verschillende sprekers aan bod op de themadag in Gent. Die hebben gefocust op twee thema's, namelijk de mentale weerbaarheid en het omgaan met verbale agressie. Niet minder dan 130 personen namen aan de opleiding deel.

U moet er rekening mee houden dat dat soms vanuit federaties is, en dat die federaties dat dan overbrengen naar de clubs. Men zal ter zake dus ook voor een deel de train-the-trainerfilosofie mee kunnen opnemen.

Zoals ik in mijn antwoord op schriftelijke vraag 553 van 21 april 2015 van de heer Van Grieken heb aangegeven, blijft de Voetbalfederatie Vlaanderen (VfV) zelf ook heel sterk inzetten op het vinden van meer scheidsrechters. Mijnheer Wynants, u hebt dat daarnet al naar voren gebracht.

Het nieuwe Voetbal Vlaanderen heeft die ambitie in de volgende beleidsperiode duidelijk mee opgenomen, door scheidsrechters op een andere manier te gaan rekruteren, met de 'referee ambassadors', door ze op een andere manier op te leiden, te coachen en te begeleiden. Afgelopen zaterdag namen alvast 93 aspirant-refs, die een individueel traject zullen kunnen afleggen, deel aan de startcursus in de provincie Limburg.

Daarnaast werd het project High 5-ouder uitgewerkt, dat aan een bredere positieve beleving op en naast het veld werkt. Ik denk dat iedereen die een beetje met voetbal en jeugdvoetbal bezig is, weet dat soms niet de jongeren op het veld de ergsten zijn, maar de ouders naast het veld. Dat lijkt me dus ook heel belangrijk.

De VfV heeft bij haar hervorming van de jeugdcompetities dat competitiegericht-zijn sterk verminderd. Ik denk dat dat ook voor een deel die agressie bij de jongeren en hun ouders kan wegnemen. Een andere federatie, de Koninklijke Vlaamse Voetbalbond, heeft tijdens het voorbije seizoen aandacht besteed aan een fairplay-actiejaar, met focus op het gedrag van supporters.

De Vlaamse Zaalvoetbalbond ontwikkelde een actie met betrekking tot het thema van fair play door de oprichting van een 'Zaalvoetbal is fair'-logo, een poster met doelgroepen en gedragsregels of de oprichting van een fairplayklassement in de Vlaamse competitie. Ook bij de Koninklijke Belgische Liefhebbersvoetbalbond bestaan er al enkele jaren fairplay-awards. Dat is ook heel belangrijk. De tijd dat men de fairplaybeker in een competitie niet belangrijk vond, lijkt me ook allang voorbij.

Ik kom tot de laatste belangrijke vraag, die Mohamed ook naar voren bracht. Agressie kan vanuit verschillende hoeken komen, van sporters, trainers, bestuursleden, supporters, ouders. Ze kan ook verschillende vormen hebben. We hebben het er daarnet ook al over gehad. Dat kan verbaal, fysiek of psychisch zijn. We mogen ook de sociale media niet vergeten: ook daar kan men agressief zijn. Er is dus zeker niet één wondermaatregel waarmee we al die agressie kunnen aanpakken. Dat moeten we niet denken.

Met betrekking tot bepaalde thematieken of bepaalde doelgroepen is er in het verleden zeker al actie genomen, en de voorbije jaren hebben we toch gezien dat

er qua aandacht voor ethisch sporten duidelijke stappen vooruit zijn gezet. Ik vind dat het nu tijd is om de stap te zetten van eenmalige acties of sensibilisatie over één bepaald thema naar een meer structurele aanpak, een totaalbeleid in functie van dat ethisch sportklimaat in de sportorganisatie.

Het Internationaal Centrum Ethiek in de Sport (ICES) stimuleert sportorganisaties nu om via een achtstappenplan te kunnen werken aan een ethisch sportklimaat binnen een totaalbeleid van een organisatie. Mijnheer Poschet, ik denk dat het dat was waarnaar u verwees toen u vroeg of er een stappenplan, een actieplan bestaat. Het ICES ondersteunt de federaties in het kader van hun beleidsplan voor het nieuwe decreet met die werkwijze. Het gaat dan bijvoorbeeld om gedragenheid, betrokkenheid en commitment, ook door in samenwerking tussen de diverse stakeholders een gedragscode op te stellen. Dat lijkt me heel belangrijk. Voor mij is bijvoorbeeld de rol van een coach of trainer fundamenteel. Hoe staat die tegenover spelers die agressie vertonen? Hoe staat het bestuur tegenover een trainer die agressie vertoont? Als je daarover van tevoren gedragscodes opstelt, dan kun je die concretiseren en dan ook evalueren. Als laatste redmiddel kun je natuurlijk nog altijd met een reactiebeleid inspelen op acute problemen, maar je moet eigenlijk een preventiebeleid voeren, waarbij je van tevoren de angsts die er zouden kunnen zijn, maximaal probeert weg te nemen. Dat is een totaalbeleid. Dat zijn we nu aan het voeren.

De voorzitter: Mevrouw Bakrim heeft het woord namens minister Muyters.

Mevrouw Imane Bakrim: Ik kan concluderen dat er al heel wat gebeurt, zowel vanuit het Vlaamse sportbeleid als vanuit de sector zelf. Ik ben er niet van overtuigd dat de problematiek van het tekort aan scheidsrechters niet kan worden verholpen, maar dat zal wel blijvende inspanningen vergen. Dat moet ook in samenwerking gebeuren, door te blijven sensibiliseren vanuit het Vlaamse sportbeleid en via gerichte acties op het veld door federaties en sportclubs.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Ministers, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Collega Wynants, u hebt gelijk: een tekort aan arbiters is er niet enkel en alleen in het voetbal. Vorig jaar nog raakte ik na een basketbalwedstrijd aan de praat met een arbiter. Ook bijvoorbeeld in de recreatieve basketballiga zie je dat arbiters, mensen die gepassioneerd zijn en wedstrijden willen fluiten, op hun grenzen botsen omdat ze op één avond kilometers moeten afleggen om van de ene match naar de andere te gaan. Dat is heel opvallend. Ze doen dat niet voor het geld. Wat ze krijgen, is wel een leuk bedrag. Dat is wat extra zakgeld, maar eigenlijk is dat peanuts. Ze willen dat graag doen, maar worden min of meer gedwongen om op een avond tijd naar drie verschillende plaatsen te gaan om er drie matches te fluiten, omdat matches anders niet kunnen doorgaan. Dat is voor niemand plezant, zeker niet omdat een arbiter er dan soms begrijpelijkerwijze niet door geraakt en de match dan op een andere manier moet worden geregeld. Het klopt dus dat dat zeker breder gaat.

Mohamed heeft dat van die agressie terecht aangehaald. Minister, u hebt het zelf aangehaald: wat kunnen coaches, wat kunnen besturen doen bij die voetbalwedstrijden? Soms denk ik: ze zouden zich misschien zelf anders kunnen gedragen. Soms zijn zij het immers ook die het slechte voorbeeld geven. U hebt dat ook aangehaald. Ook ouders hebben daar een heel belangrijke rol in. Tegenover elke keer dat iemand op een arbiter heeft gescholden of zich heeft misdragen, kunnen we gelukkig vijf, zes, zeven, andere matches zetten waar men heel respectvol en heel begripvol is omgegaan met de arbiter. Dat is gewoon zo. We erkennen dat ongetwijfeld ook allemaal. In de gevallen waar het echter wel misloopt, laat dat heel veel littekens na, binnen de club, binnen de sector, bij die mensen zelf. Minister, hebben we eigenlijk een zicht op het aantal meldingen van die gevallen

van agressie in Vlaanderen de afgelopen jaren? Het zou interessant zijn om daarin te kunnen differentiëren: is dat dan door de spelers zelf, of door ouders, of door coaches? Hebben we er een zicht op of dat in stijgende of in dalende lijn gaat?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Ik dank de excellenties voor hun exquise antwoord. Agressie neemt inderdaad overal toe. We zien dat ook op het internet. We zien het, zoals u zelf zei, in de sociale media. Collega Vanlouwe, ik lees vandaag zelfs dat vanaf nu het internet en de sociale media in onze politiezone officieel tot de openbare ruimte zullen worden gerekend. We zullen ons dus moeten inhouden. Men kan worden bestraft.

Minister, of we cijfers zullen hebben, dat is iets anders. Ik denk dat eigenlijk niet, maar goed, we zullen horen wat u daarover te zeggen hebt. Ik denk van niet, want ik denk dat niet alles zal worden aangegeven, als dat al gebeurt. U zegt dat de cijfers voor Vlaams-Brabant specifiek zijn, maar ook in andere provincies daalt het aantal scheidsrechters. We kijken dus uit naar de tabel die u ons zult bezorgen, zodat we de ruimere evolutie kunnen zien. Ik ben het ermee eens dat de eerste verantwoordelijkheid op en rond het veld ligt, bij de sporters, de supporters, de clubs en de sportfederaties. Ik meen dat ook Sport Vlaanderen nog een tandje kan bijsteken.

Ik heb nog een bijkomende vraag, over de semiagorale arbeid. U zegt dat u na een eerste opdracht een nieuwe overheidsopdracht hebt gegeven, en dat daar conclusies uit zullen worden getrokken. Wanneer zal dat gebeuren en wat is dan de volgende procedure bij het federale niveau?

De voorzitter: De heer Wynants heeft het woord.

Herman Wynants (N-VA): Ik dank de beide ministers voor het antwoord. Ik heb nog een klein voorbeeldje. Het is misschien een fait divers. Het is misschien een gevaarlijk voorbeeld om te geven. Er kan onmiddellijk reactie op komen. Ik zal trachten de reactie al in te brengen.

Neem een speelveld, met de doelen en de dug-out van onze spelers, waar de trainers en dergelijke zitten. Wat hebben wij gedaan tegen de agressie van ouders? De ouders moesten achter die dug-out gaan staan. We hebben beslist dat zodra de ouders hun kind beginnen toe te roepen, het kind van het veld wordt gehaald. Het lijkt misschien niet fair dat het kind daarvan het slachtoffer is, maar na drie wedstrijden hield het roepen en schelden op. Een bijkomend positief gevolg voor het kind is dat het psychologisch gemakkelijker is als er geen commentaar is van de ouders. Ik geef dit maar als voorbeeld van hoe je vijandigheid en agressie bij de ouders kunt aanpakken.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Ik wil even stilstaan bij de lagere regionen. Zijn er cijfers voorhanden van de lagere klassen en dan vooral van het jeugdvoetbal? Ik heb een scriptie gevonden van criminoloog Jens Kowalewski van de KU Leuven. Hij bracht aan het licht dat 66 procent van de 253 ondervraagde scheidsrechters in het jeugdvoetbal al te maken kreeg met verbale agressie, terwijl 37,5 procent aangaf al eens fysiek te zijn belaagd.

Mijn vraag gaat over die structurele aanpak die u onderschrijft, in het kader van een ethisch sportklimaat en een totaalbeleid, dat breed gedragen is. Vertrekend van de gesprekken die kunnen gebeuren in de Vlaamse voetbalfederatie, is er een opening mogelijk om gesprekken aan te gaan met de KBVB om van daaruit een gedragen totaalkader te kunnen voorstellen?

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Ik vind dat trainers in de hogere afdelingen, die scheidsrechters naar de keel vliegen, daarvoor ook moeten kunnen worden bestraft, omdat dit aanleiding kan geven tot kopieergedrag. Zo gaan mensen het normaal vinden dat wanneer een ref eventueel een fout zou maken, ze hem dan genadeloos mogen vernederen. Dat kan volgens mij niet door de beugel, en professionele trainers en spelers hebben in dit verband een voorbeeldfunctie.

Ik ervaar vandaag dat 16- en 17-jarigen al heel wat in hun mars hebben. Ze zouden verplicht kunnen worden om de wedstrijden van de allerkleinsten te fluiten. Dit kan in alle sporten worden doorgetrokken. Op die manier krijgen ze respect voor de stiel van scheidsrechter: ze ervaren hoe moeilijk het is en dat ze fouten kunnen maken. Ze kunnen zo iets teruggeven voor de jaren opleiding die ze zelf hebben genoten aan een vrij lage kostprijs. Het lidgeld in de sportclub is op jaarbasis misschien wel een hoop geld, maar als je kijkt hoeveel uren training en wedstrijdvreugde daar tegenover staan, is dat niet veel.

Het is bovendien ook op die leeftijd dat een jonge voetballer beseft dat hij geen Messi is, maar misschien wel een De Bleekere kan worden. Dat is bij jongeren het moment van de carrièreswitch, en misschien beseffen ze dat de weg naar de Champions League als scheidsrechter misschien korter is dan als voetballer.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik denk niet dat alle heil van de overheid in Vlaanderen mag en moet komen. Je pakt zulke zaken aan op het veld, dicht bij waar ze gebeuren. We kunnen wel instrumenten aanreiken en kijken wat er al of niet kan gebeuren, maar ik geloof veel meer in een soort gedragscode, die bij het begin van het jaar tussen ouders, spelers en begeleiders wordt afgesproken. Als dit dicht bij de sporter en dicht bij het veld gebeurt, moet dat als effect hebben dat het gedragen is. Discriminatie, verbaal of fysiek geweld, pak je niet aan door het aanvinken van een lijstje. Daar moet je van begin tot eind achter staan en dat kun je alleen bottom-up doen. We doen nog meer dan dat, we leggen een verplichting op en maken de financiering daarvan afhankelijk.

Er zijn onvoldoende gegevens beschikbaar over geweld tegen scheidsrechters om in te schatten of het een groeiende problematiek is. Niet alle voorvallen worden correct gerapporteerd. Ook dat is een belangrijk aspect: we hebben daar weinig of geen gegevens van.

Eind 2016 wordt de bijkomende studie over de semiagorale arbeid afgerond. Daar is met de verschillende ministers al over gesproken. Dat is niet zo makkelijk, want er is niet enkel semiagorale arbeid in de sport, het komt ook voor in de cultuursector of bij de vrijwillige brandweer. Ik trek dit thema al een paar jaar en zal dat ook blijven doen. We hebben op federaal niveau toch al wel gesprekken kunnen voeren.

Collega's Bajart en Wouters hadden het over de voorbeeldfunctie van onze topsporters en coaches. Die is zeker niet gering. Het klopt dat als je op televisie ziet wat daar soms gebeurt, dat gedrag gekopieerd kan worden. Ik zal daar zeker met de Voetbalfederatie Vlaanderen verder over spreken, maar in de KBVB heb ik niet veel hefbomen. Ik heb ontgoocheld gereageerd toen ze bij UEFA aankondigden dat ze stopten met hun campagne tegen discriminatie, alsof er op de velden geen discriminatie is. 'No to racism' loopt nu nog wel, maar blijkbaar willen ze daarmee stoppen. Daar heb ik negatief op gereageerd omdat dit een problematiek is, zoals hier net is gezegd, die blijvende aandacht en inspanningen zal vergen.

Of jongeren verplicht moeten worden om te fluiten, moet bekeken worden vanuit de federaties. Voor sommige jongeren zou het een extra drempel kunnen zijn:

voor jongeren die graag voetballen of basketten, maar niet veel tijd over hebben naast het studeren. Als ze niet zo goed zijn op school, kan het feit dat ze nog een paar uur extra moeten gaan fluiten, contraproductief werken. Het zou ook kunnen dat ze daar echt niet geschikt voor zijn, en ook daar kan er een averechts effect optreden. Ik zou het dus niet verplichten.

Ik vind het wel een goed idee, ik heb het zelf ook toegepast bij jongeren. Naargelang de aard van de jongeren kan daar voor een stuk maatwerk worden geleverd. Het is echter niet de bedoeling jongeren een verplichting op te leggen.

De discussie maakt duidelijk dat we daar blijvend aandacht aan moeten besteden. Het werk is nog niet af, we blijven de situatie dan ook op de voet volgen en gaan na wat we nog kunnen doen. Ik vind echter dat we dat het best bottom-up doen, dicht bij de clubs en de federaties.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Voetbal is leuk, voetbal is een passie die de emoties hoog kan doen opblazen maar dat hoort bij sport tout court. Ik zou liegen als ik zou zeggen dat ik zelf op een voetbalveld nog geen commentaar heb gegeven op de scheidsrechter, maar er is een hemelsbreed verschil tussen emoties hoog laten opblazen en overgaan tot onaanvaardbare vormen van verbale of fysieke agressie.

We moeten een signaal sturen naar de refs en naar iedereen dat we die scheidsrechters enorm waarderen en nodig hebben. Emotie is één ding maar je raakt, noch mentaal noch fysiek, aan een arbiter. Vandaar dat ik de inbreng van de heer Bajart wel interessant vind. Ik begrijp dat u niet alle vormen van agressie kunt monitoren en dat niet alles kan worden aangegeven. Het zou echter wel interessant zijn indien de overheid ervoor zou kunnen zorgen dat die arbiters jaarlijks worden bevestigd en dat jaarlijks wordt gepeild naar hun welbevinden. We kunnen vragen wat zij gedurende dat jaar hebben meegemaakt, wie geconfronteerd werd met fysieke of verbale agressie, wie een verbetering heeft vastgesteld. Op die manier kan de overheid monitoren en zien of de maatregelen die ze enkel kan stimuleren maar niet zelf kan nemen, effect hebben of eventueel moeten worden bijgesteld.

Minister, laten we een signaal sturen naar de arbiters dat we hen serieus nemen door hen jaarlijks te bevestigen over hoe zij zich voelen en wat ze meemaken. Op die manier kunnen we nagaan of de maatregelen die clubs en overheid nemen, ook zorgen voor progressie.

De voorzitter: De heer Wynants heeft het woord.

Herman Wynants (N-VA): Vorige week heeft de Pro League een maatregel goedgekeurd. U hebt het over het voorbeeld van de grote scheidsrechters van de eerste klasse. We hebben dan ook ingestemd met een reviewscheidsrechter. Er zal dus rekening worden gehouden met de televisiebeelden. Die testcase zal nog dit jaar starten, maar het gaat hier wel alleen over de Pro League.

Ik denk ook dat we te veel aandacht schenken aan het voetbal, ik vraag me af of er ook een tekort is aan scheidsrechters in het basket, volleybal enzovoort.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: De acties zijn voor iedereen bestemd. Ik kan alles monitoren en opvragen, maar dat leidt tot meer administratieve rompslomp. En zullen we daarmee veel te weten komen? Ik ben zeker dat de heer Wynants weet of de actie voor de ouders al dan niet effect heeft gehad. Ik hoed me voor meer administratieve rompslomp.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Het gaat om een teken van waardering. In deze digitale tijden kost zo'n jaarlijkse bevraging helemaal niet zoveel moeite. We vragen gewoon aan de arbiters hoe het met hen gaat en we gaan na of er tendensen zijn. We kunnen daarvoor een vaste afgebakende vragenlijst gebruiken. De scheidsrechters weten dan ook dat daaraan gewerkt wordt. Qua signaal kan dat tellen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de projectoproep voor de renovatie en nieuwbouw van zwembaden en de samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) hieromtrent – 264 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, net als in 2015 kondigde u in 2016 een nieuwe projectoproep aan voor de ondersteuning van de renovatie van zwembaden. Vorig jaar ontving uw administratie vanuit de hoofdstad geen enkele aanvraag, wat toch verwonderlijk is aangezien de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), het lokaal bestuur van Vlaanderen in Brussel, al meermaals heeft gewezen op de nood aan openbare zwembaden in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Ongeveer tien jaar geleden kondigde een sp.a-minister die nu minister is in de Brusselse regering, de laatste sp.a-minister, aan dat er een openluchtwembad moest komen. Dat is er nog altijd niet, en ik denk ook niet dat het er ooit zal komen.

Aan uw inspanningen zal het in elk geval niet liggen, minister, want ook dit jaar doet u opnieuw een projectoproep inzake de ondersteuning en renovatie van zwembaden. Bovendien zorgt u voor een begeleidingstraject dat voorziet in diverse workshops en individuele begeleiding om zo tot sterkere dossiers te kunnen komen. De deadline voor het ontvangen van dossiers is 23 december 2016, in februari of maart 2017 wordt dan een selectiebeslissing genomen.

Mijn eigen gemeente Ganshoren, de gewezen gemeente van de heer Bajart, had een zwembad dat gedurende tien jaar gesloten is gebleven. Men had niet het nodige geld en men deed geen besparingen in eigen gemeente, maar men is voor de renovatie van dat zwembad dan gaan aankloppen bij Beliris, een samenwerking tussen de federale staat en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, met andere woorden het potje waar men onder het mom van hoofdstedelijke en internationale functie geld kan aftroggelen.

Minister, gaf de Vlaamse Gemeenschapscommissie al gehoor aan uw projectoproep? Waren er personen van de VGC of andere Brusselse actoren betrokken bij de workshops die uw administratie organiseerde? Vonden er al overlegmomenten plaats met de VGC en andere Brusselse overheden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Zoals u al zelf aangaf, heeft de VGC in 2015 niet gereageerd op de eerste projectoproep zwembaden. Dit is wel gebeurd bij mijn projectoproep bovenlokale sportinfrastructuur van 2013 waarbij de Vrije Universiteit Brussel een project over de zwembadcofinanciering indiende.

Toch blijft er een tekort aan zwembaden in Brussel. Dat blijkt ook uit de gegevens die de VGC me heeft bezorgd in aanloop van het globaal sportinfrastructuurplan voor Vlaanderen. Hier werd duidelijk dat Brussel een heel specifieke en moeilijke context is om iets te realiseren. Daarom hebben we onze nieuwe oproep zo ruim mogelijk opengesteld.

In de tweede projectoproep werd rekening gehouden met de ervaringen van de vorige oproepen en de vraag tot begeleiding. Zo werd het Instituut van Sportbeheer (ISB) als bevoorrechte partner inzake zwembaden, aangesteld om dit begeleidingstraject voor zijn rekening te nemen.

Die begeleiding bestaat uit twee delen: enerzijds de organisatie van specifieke tweedaagse workshops in juni en september. Die moest verplicht worden gevolgd. Wie een dossier wil indienen, moet dus die workshop gevolgd hebben. Anderzijds kan wie dat wenst, een individueel begeleidingstraject volgen dat wordt gegeven door ISB zodat men voor die projectoproep een nog betere subsidieaanvraag kan doen.

Een vertegenwoordiger van de VGC heeft de tweedaagse workshop gevolgd. Dat is misschien al goed nieuws, want dan komen ze minstens in aanmerking, als ze een dossier willen indienen. Maar tot op heden is er geen individueel begeleidingstraject vanuit Brussel gestart. Twee weken geleden is er wel nog contact geweest tussen de VGC en het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB), waar de VGC aangeeft dat ze overwegen om toch nog een project in te dienen voor dit individuele begeleidingstraject. Dat is nog niet geconcretiseerd, maar zou vanuit het VGC opgevolgd worden.

U vroeg ook naar het overlegmoment met de VGC en andere Brusselse overheden. In het kader van de tweede projectoproep voor zwembaden is er geen apart overleg met de VGC geweest, maar wel in het kader van de opmaak van het globale sportinfrastructuurplan Vlaanderen. Daar is met de VGC afgestemd. We hadden een bevraging gericht aan gemeenten enzovoort. Met de VGC hebben we zelfs een apart traject gehad voor het sportinfrastructuurplan. Onlangs is er daarover ook overleg geweest tussen mijn medewerkers en een afvaardiging van het kabinet van Pascal Smet, in aanwezigheid van de beide administraties. Daarmee weet de VGC heel goed wat wij in de toekomst wel of niet kunnen en zullen doen.

De voorzitter: In het kader van de Zuddag heeft mevrouw Bakrim het woord namens minister Muyters.

Mevrouw Imane Bakrim: Kort samengevat: wij beseffen dat er een tekort is aan zwemwater. Een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft de tweedaagse mee opgevolgd. We verwachten dat ze een aanvraag zullen indienen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Ik dank beide ministers voor de uitgebreide en voor de beknopte toelichting. Het is goed dat er toch wat interesse blijkt te zijn, want het tekort aan zwembaden is echt wel een probleem in de hoofdstad. Het project van de VUB is de voorbije jaren tot een goed einde gebracht. Andere zwembaden zijn gekoppeld aan scholen. Ik denk aan het Sint-Pieterscollege in Jette en het Jan-van-Ruusbroeckcollege, waar er ook zwembaden zijn, maar die zijn op dit ogenblik niet echt vragende partij.

Het is goed dat er overleg is en dat er enigszins interesse bestaat voor enerzijds de workshop en anderzijds de individuele begeleidingstrajecten. Ik heb eens opgezocht welke vragen hierover gesteld zijn in de Raad van de VGC. Collegelid

Pascal Smet heeft op de vraag van collega Cieltje Van Achter geantwoord dat er een bepaalde nota met de stand van zaken zou zijn overgemaakt. Kunt u die nota, die van de VGC aan uw administratie of kabinet zou zijn overgemaakt, ook aan ons overmaken? Misschien is dat dezelfde die u hebt toegelicht, waar hun intenties in staan, maar ik zou die nota toch graag even zien.

Ik lees in het antwoord van collegelid Pascal Smet ook dat hij stelt dat het niet de bevoegdheid van de VGC is, maar van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Hij stelt dat er overleg zou moeten zijn met staatssecretaris Laanan. Er zou dus overleg moeten zijn tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en niet met de VGC. Is dat correct? Mij lijkt het dat het, zeker in uitvoering van uw plannen, direct met u zou zijn. Is er overleg geweest met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest?

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Ik wil even inpikken op de opmerking van collega Vanlouwe over het zwembad in Ganshoren. Dat is heel lang een probleem geweest. Een van de voorwaarden, die trouwens ook door minister Smet als te restrictief wordt aangeduid, zou zijn dat de gemeentelijke zwembaden niet in aanmerking komen voor die subsidie. Misschien moeten we daar op een ander moment eens over van gedachten wisselen.

Minister, ik heb nog een paar bijkomende vragen, maar u mag daar ook schriftelijk op antwoorden. Kunt u voor de laatste drie jaar een overzicht geven van de Vlaamse uitgaven aan sport in Brussel? Kunt u een overzicht bezorgen van de zwembaden die voor Vlaamse subsidiëring vatbaar zijn? Zeker voor de zwembaden die tot de Nederlandstalige scholen behoren, is het soms moeilijk om een overzicht te vinden. Bedankt bij voorbaat.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Minister, u weet dat dit dossier mij na aan het hart ligt en dat ik daar geregeld op terugkom. Dat leidt soms tot hoogoplopende discussies. Ik vind het ongelooflijk dat er op de projectoproep van 2015 niet is ingetekend vanuit de VGC. Ik heb dat ook al op tv gezegd. Het antwoord van het VGC-collegelid, bevoegd voor Sport, kwam toen neer op: 'Het was maar 500.000 euro, daar kan ik niet eens tegeltjes mee plakken in mijn zwembad'. Ik vond dat echt hallucinant.

Ik ben blij dat op dit moment de VGC alvast de deur openhoudt, door de deelname aan die tweedaagse verplichte workshop. Kunnen de Brusselse gemeenten rechtstreeks intekenen op die tweede projectoproep, die nu loopt? Of moeten zij verplicht een partnerschap met de VGC vormen? Of moet dat alleen via de VGC verlopen?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Vanlouwe, de nota waar u naar verwijst, is waarschijnlijk effectief de nota die zij hebben ingediend in het sportinfrastructuurplan. Dat sportinfrastructuurplan staat morgen op de agenda van de ministerraad van de Vlaamse Regering. De inbreng van de VGC zit daar in de bijlage. Als dat morgen zou worden goedgekeurd, is dat dus ook voor u beschikbaar via DORIS 2. Dan hoeft u het u zelfs niet over te maken. Als dat niet zo zou zijn, denk ik niet dat de transparantie maakt dat ik dat aan u kan overmaken.

Sport is voor ons een gemeenschapsbevoegdheid, en een gemeenschapsbevoegdheid bespreken wij met de VGC. We kunnen dat ook met een gewest bespreken, vooral omdat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest volgens de zesde staatshervorming ook de bevoegdheid heeft gekregen voor het bouwen van sportinfrastructuur. Maar ik zou niet weten waarom. Ik pleeg ook geen direct overleg met mijn Waalse collega over

de bouw van sportinfrastructuur in Wallonië. Als er een vraag is om samen iets te doen, wil ik wel luisteren en kijken, maar de enige sportinfrastructuur die ik subsidieer, is die die wij via de oproepen – nu twee keer zwembaden, daarna weer bovenlokale sportinfrastructuur – zullen helpen subsidiëren. Ik zie dus niet waarom ik contact zou hebben met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Zij kunnen nu ook dingen doen, na de zesde staatshervorming, maar voor mij is Sport een gemeenschapsbevoegdheid. Dat wordt dus met de VGC besproken. Ik denk dat dat de juiste weg is.

Gemeentelijke zwembaden komen wel degelijk in aanmerking. Het eigenaarschap speelt geen rol bij de oproep. Voor degenen die tot de VGC behoren, moet de aanvraag wel, als ik mij niet vergis, via de VGC ingediend worden. Daar is het dus niet rechtstreeks via de gemeente, maar via de VGC.

Er zijn echter wel een aantal voorwaarden aan gekoppeld. Ik denk dat binnen de oproep die er nu is, een voorwaarde is dat er minstens in een 25 meterbad moet zijn voorzien. Niet alles komt dus in aanmerking, maar het eigenaarschap, dus de vraag wie eigenaar is, is geen criterium.

Mijnheer Poschet, ik vind het ook heel triestig dat men zegt dat 500.000 euro net genoeg is voor de tegeltjes. Ik heb toch maar gezien dat er in Vlaanderen bij die eerste oproep heel veel interesse was om mee te doen aan die vanuit Vlaanderen aangeleverde cofinanciering, en dat vind ik toch wel zeer belangrijk.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik dank u voor uw aanvullend antwoord. Ik zal inderdaad bekijken of dit daadwerkelijk is goedgekeurd. Ik zal in die nota van de VGC bekijken of er daadwerkelijk een aanvraag is ingediend.

U merkt terecht op dat het sportbeleid een bevoegdheid van de gemeenschappen is en dat het gewest die bijkomende bevoegdheid voor de bouw van sportinfrastructuur heeft. Het meest interessante in uw antwoord is dat het eigenaarschap eigenlijk geen enkele rol speelt, dat gemeenten op zich ook een aanvraag zouden kunnen indienen, zolang het via de VGC is. Dan moet ik natuurlijk vaststellen dat de Brusselse gemeenten daartoe al dan niet een initiatief moeten nemen.

Ik stel vast dat dat op andere domeinen soms toch ook wel een probleem is. Men doet niet de moeite, men wil dat niet of om diverse redenen laat men na dat te doen. Ik verwijs naar het voorbeeld van de bibliotheken. Gedurende vele jaren waren in de gemeenten ook geen Nederlandstalige bibliotheken. Ondertussen is dat rechtgezet. Mijn gemeente was, geloof ik, een van de laatste met een Nederlandstalige bibliotheek. Het gaat echter ook over andere zaken. Bijvoorbeeld qua ontwikkelingssamenwerking, noord-zuidsamenwerking was er ook een mogelijkheid dat Brusselse gemeenten zouden samenwerken met de Vlaamse overheid, maar de meest gemeenten dienden gewoonweg geen project in omdat ze om diverse redenen niet wilden samenwerken met de Vlaamse overheid.

Ik vind het dus interessant dat u hier benadrukt dat het eigenaarschap geen criterium is en dat men toch via de VGC een projectaanvraag zou kunnen indienen.

Ten slotte betreur ik ook het dedain dat bestaat bij een Brussels minister – ‘het is maar 500.000 euro’ – goed wetend dat men eigenlijk voor van alles en nog wat een tekort aan geld heeft en overal bijna zit te bedelen voor bijkomende subsidies. Als het dan over heel concrete dossiers gaat, dan laat men dat echter zomaar liggen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

Ik dank de leerlingen die hebben deelgenomen aan de Zuiddag hartelijk voor hun inbreng en hun assistentie.